

בית משפט השלום ירושלים
א 2596/97
ואחי נ. מדינת ישראל
תאריך פתיחה: 02/02/97
סדר דיון: רגיל

בבית משפט השלום בירושלים

- בעניין: _____ ג'ראדאת .1
ת.ז. _____
- _____ ג'ראדאת .2
ת.ז. _____
- _____ ג'ראדאת, קטין, באמצעות הוריו התובעים 1 ו-2
ת.ז. _____
- _____ ג'ראדאת, קטין, באמצעות הוריו התובעים 1 ו-2
ת.ז. _____

כולם מסמטת בית חולים מוהתד אלקודס,
שכונת אלזר'ייר, כפר עקב
ירושלים 97800

ע"י ב"כ עוה"ד אליהו אברם
ו/או האלה ח'ורי ו/או הישאם שבאיטה
מהמוקד להגנת הפרט
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

התובעים

נגד

מדינת ישראל - משרד הבטחון
באמצעות פרקליטות מחוז ת"א (אזרחי)
רח' הנרייטה סולד 1, תל-אביב 64924
טל': 03-6970222 פקס: 03-6918541

הנתבעת

מהות התביעה: נזיקית

סכום התביעה: 70,500 ש"ח (נכון ליום 30 בינואר 1997)

כתב תביעה

הצדדים

1. התובעים 1 ו-2 הם אישה ובעלה, ילידת 1962 ויליד 1959, תושבי ירושלים. ילדיהם הבכורים הם התובעים 3 ו-4, ילידי 1985 ו-1987.

2. בזמנים הרלוונטיים לכתב התביעה, התגוררו התובעים בבית שבבעלותם בשכונת כפר עקב בצפון ירושלים. ביתם נמצא בסמוך לבית החולים מוהתד אל קודס בגוש 13, חלקה 13 [להלן: "לבית"].
3. בזמנים הרלוונטיים לכתב התביעה, עבד התובע 2 ["להלן: "התובע"] בבית קפה במרכז ירושלים במשמרות ערב ולילה. אשתו, התובעת 1 [להלן: "התובעת"], שהיתה אז בת 28, נשארה לבד בביתם בלילות עם שני ילדיהם התובעים 3 ו-4, שהיו אז בני שנתיים וחמש שנים.
4. הנתבעת אחראית על הפעולות של צה"ל וחייליו. בזמנים הרלוונטיים לכתב התביעה, הציבה הנתבעת חיילי צה"ל במחנה סמירמיס, המכונה גם מחנה אלון. מחנה זה ממוקם במבואותיה הצפוניות של ירושלים. הנתבעת הנחתה את החיילים במחנה סמירמיס לפעול בקרב האוכלוסייה האזרחית בשכונת כפר עקב וסביבתה, פיקדה על פעולותיהם של החיילים כלפי תושבי מדינת ישראל המתגוררים במקום והרשתה את פעולותיהם.

הטרדות הפברואר ומרץ 1990

5. בשעת ערב בחודש פברואר, 1990, שלושה חיילי צה"ל ממחנה סמירמיס צלצלו בפעמון בכניסה לביתם של התובעים. התובעת, שהיתה לבד בבית עם ילדיה, פתחה את אשנב הדלת. החיילים דרשו להכנס. התובעת אמרה להם, שהיא לבד ושהיא איננה יכולה לפתוח להם את הדלת בליה כשבעלה איננו. אחד החיילים איים עליה בנשקו ואמר לתובעת, שאם היא לא תפתח את הדלת הוא יירה בה. התובעת שאלה את החיילים מה הם רוצים, אך החיילים לא השיבו, אלא חזרו על איומיהם ועל הדרישה לפתוח את הדלת. התובעת פתחה את הדלת והחיילים נכנסו לביתה.
6. לאחר כניסתם לבית, לא ביקשו החיילים לערוך חיפוש ולא ביצעו כל פעולה אחרת. הם התעניינו בפרטיהם האישיים של התובעת ובעלה, שאלו איפוא נמצא בעלה, במה הוא עובד, מתי הוא יחזור מעבודתו, ואם התובעת לבד בבית. בהמשך התעניינו החיילים בתמונה של בעלה של התובעת שהיתה תלויה בסלון ביתם. אחד החיילים אמר, שהם מחפשים מכולת, ושאל את התובעת איפוא נמצאת מכולת. הוא הוסיף ושאל את התובעת אם היא מפתדת. התובעת ענתה לחיילים, שהם לא היו צריכים להכנס לביתה ולאיים עליה בשביל מכולת, ושאלה אותם אם הם לא היו מפחדים במקומה. החיילים צחקו ועזבו את הבית. ביקורם בבית נמשך למעלה מחצי שעה, כשבעת שהייתם היו נוכחים ילדיה הקטנים של התובעת, התובעים 3 ו-4.
7. בשבועות שלאחר האירוע המתואר בסעיפים 5 ו-6 לעיל, ניגשו חיילי צה"ל ממחנה סמירמיס לביתם של התובעים עוד שלוש עד ארבע פעמים, תמיד בשעת לילה, דפקו על דלת הבית וצילצלו בפעמון. באחת הפעמים פתחה התובעת חלון, החיילים ראוה ודרשו להכנס. שוב הם נכנסו לבית, הסתובבו בו מבלי לערוך חיפוש ויצאו.
- התובעת החלה להקפיד לכבות את האורות בביתה ולשמור על אפלה בשעות הערב, בחקווה שבדרך זו לא יאלצו אותה החיילים להכניסם לביתה.
8. בתאריך 22.3.90, למשמע צילצול הפעמון בכניסה לביתה בשעה 20:30 או בסמוך לכך, כיבתה התובעת את האורות וניסתה להסתתר עם ילדיה.

הבן הקטן רץ לדלת הכניסה וסגר את הברית. החיילים דפקו בחזקה, עקרו את הפעמון ממקומו, עיקמו את הדלת, שברו מנעול, חתכו חוט של אנטנה, זרקו אבנים על חלונות המרפסת ושברו חלון.

9. הבן הבכור הציע לאמו, כשהוא מסתתר אתה בחושך, שהם ייכנסו למיטה. הוא הסביר, כי יותר טוב שהחיילים ירו בהם כשהם ישנים.

10. שכנים וקרובי משפחה הגיעו למקום. חייל צעק לשכנה, שהם רוצים את האשה שגרה פה. לאחר שאחד החיילים איים להשליך לתוך הבית רימון גז או עשן, פתח קרוב משפחה של התובעת את דלת ביתה בעזרת פטיש. נכנסו לבית ארבעה חיילים ממחנה סמירמיס.

11. לאחר כניסתם לבית, לא ערכו החיילים חיפוש. הם התווכחו עם התובעת, והורה לה שבעתיד עליה לפתוח את דלת ביתה כשהם יידרשו זאת. אחד החיילים הזהיר את התובעת שהוא יחזור וישגע אותה. כל האירוע, שנמשך כשעה, התרחש בנוכחות ילדי התובעת, התובעים 3 ו-4.

12. באותו לילה, לאחר שחזר מעבודתו, ניגש התובע למחנה סמירמיס על מנת להתלונן. איש מבין החיילים והמפקדים בבסיס לא התייחס לתלונתו. למחרת התלונן התובע בפני חיילים בסיור על הטרדת אישתו. אחד החיילים השיב לתובע, כי הם ישובו ויכנסו לביתו.

13. א. בעקבות פרשת ההטרדות והאיומים, המתוארת בסעיפים 5 עד 12 לעיל, הפסיקה התובעת להשאר בביתה כשבעלה יצא לעבודתו. מדי ערב, במשך למעלה מתשעה חדשים לאחר מרץ 1990, ישנה התובעת בבית הוריה עם ילדיה, מפאת פחדה מפני שובם של החיילים.

ב. ילדי התובעת, התובעים 3 ו-4, סבלו מחרדה עמוקה ומתמשכת כתוצאה מהאירועים המתוארים לעיל. עד היום הם נתקפים בפחד שאיננו בר שליטה כשהם רואים חיילים.

14. התובעים הגישו תלונה לשלטונות צה"ל באמצעות באי-כוחם מהמוקד להגנת הפרט בתאריך 27.3.90. תלונתם נחקרה על ידי קצין בודק, שגבה הודעות משני חיילים בלבד, שהיו מעורבים בכניסה לביתם של התובעים ביום 22.3.90. פרקליט פיקוד מרכז של צה"ל חיווה את דעתו, שמעשי החיילים היו לצרכים מבצעיים והורה על סגירת תיק החקירה. בכך אישר ואימץ נציגה של הנתבעת את מעשי החיילים. יחד עם זאת המליץ פרקליט פיקוד מרכז לפצות את התובעים בגין הנזק שנגרם לביתם בעת כניסת החיילים.

עבודות כפייה

15. באחד מימי נובמבר 1990, כשיצא התובע 2 מביתו לעבודתו בשעה 15:00, עצרוהו חיילים ממחנה סמירמיס, נטלו ממנו את תעודת הזהות שלו ואילצוהו להוריד דגל שהיה תלוי על עמוד חשמל ברחוב. משעלה התובע על גג מכוניתו וניסה להוריד את הדגל באמצעות מקל, החלו לעוף ניצוצות חשמל. התובע פחד ונמנע מלהמשיך. החיילים ציוו עליו להתמיד במשימה, עד שהצליח התובע להוריד את הדגל והוא המשיך בדרכו לעבודתו.

16. א. ביום 29.4.91, בסמוך לשעה 10:00 בבוקר, הגיעו חמישה חיילים ממחנה סמירמיס לביתו של התובע. הם דפקו דפיקות חזקות בדלת. באותה עת התובע היה במיטתו, מאחר שעבד בליילה. התובע קם ממיטתו וראה כי שני חיילים כבר פרצו לתוך ביתו. על פי דרישתם מסר התובע את תעודת הזהות שלו לאחד החיילים. אחר כך ציווה עליו החייל לצאת. התובע התלבש ויצא מדלת ביתו.
- ב. החייל ציווה על התובע למחוק סיסמאות מעל קירות ביתו של שכן. התובע ענה לחייל כי אין לו צבע. אז איים עליו החייל באומרו: "אתה רוצה לקבל מכות, אתה רוצה שאני אקח אותך לסמירמיס."
17. התובע לווה צבע משכניו, הביא מברשת מחצר ביתו ומחק, בלית ברירה, את הסיסמאות מבית שכנו. תוך כדי המחיקה דחף אותו החייל ואף תפס אותו בגרונו ואמר לו: "תמחוק טוב!" לאחר שסיים התובע את מלאכתו ביקש ממנו החייל למחוק סיסמאות מעל קירותיו של בית נוסף. בהמשך דרש ממנו החייל לצבוע פעם נוספת את אותן סיסמאות שמחק בהתחלה.
18. א. החייל טען כי המברשת שבידי התובע אינה טובה, ודרש מהתובע להביא מברשת אחרת. התובע נכנס לביתו כדי להביא מברשת ובאותם רגעים התקשרה התובעת למוקד להגנת הפרט.
- ב. לאחר שהוצא התובע מביתו בדחיפות, ציווה החייל על התובע למחוק עוד סיסמאות ממספר קירות בשכונה סמוכה.
- ג. בינתיים הגיעו למקום נציגי המוקד להגנת הפרט. מנהלת המוקד להגנת הפרט, הגב' דליה קרשטיין, ביקשה מהחייל את פרטיו, אך הוא סירב למסור אותם. אז הוא ציווה על התובע להמשיך ולמחוק עוד סיסמאות, בנוכחותם של נציגי המוקד.
19. לפני שעזבו החיילים את האזור איים אחד החיילים על התובע, שאם בפעם אחרת הוא יתווכח איתם, הוא יקבל מכות. התובע ניסה להסביר לחייל, כי אין לחיילים זכות לצוות עליו וכי זה שטח ירושלים. החייל השיב: "האם אתה רוצה שאשתך לא תזכה אותך?" תוך כדי דיבור תפס החייל את צוארו של התובע והניח את אצבעותיו סביב גרונו. לאחר מכן החזיר החייל לתובע את תעודת הזהות שלו.
20. ביום 5.5.91 הגישו התובעים, באמצעות באי כוחם מהמוקד להגנת הפרט, תלונה לשלטונות צה"ל וביקשו מהם לחקור את האירוע המתואר בסעיפים 16 עד 19 לעיל.
21. חקירה לא נערכה כלל. בתאריך 23.11.93 הודיעה פרקליטה צבאית לב"כ התובעים כדלקמן: "נתברר כי עקב אובדן החומר הרלוונטי לא נשלח אלינו תיק בדיקה. כיום נוכח חלוף הזמן, לא נראה כי יש מקום להורות על בדיקה מחדש. עימכם הסליחה." בהימנעותם מלחקור את האירוע, אימצו נציגי הנתבעת את התנהגותם של החיילים, הלכה למעשה.

אחריות החיילים

רשלנות

22. התובעים יטענו, כי החיילים פעלו כלפיהם וגרמו לנזקיהם ברשלנות המתבטאת במעשיהם ו/או במחדלים המפורטים בכתב התביעה, ובין היתר:

א. נכנסו שלא כדין ומתוך חריגה מסמכותם לביתם של התובעים, הכל מתוך זלזול ו/או קלות דעת ו/או אי אכפתיות ו/או חוסר זהירות ו/או זדון;

ב. הטרידו את התובעים, פגעו בפרטיותם והפריעו לשימושם ולהנאתם של התובעים בביתם, הכל בניגוד לדין ובחריגה מסמכותם וכן מתוך זלזול ו/או קלות דעת ו/או אי אכפתיות ו/או חוסר זהירות ו/או זדון;

ג. הזיקו לביתם של התובעים ולאביזריו מתוך שימוש בכוח מופרז ו/או בחוסר זהירות ו/או באי נקיטת אמצעים חילופיים, בהם חיילים סבירים היו צריכים לנקוט בנסיבות העניין, ו/או בקלות דעת ו/או בחוסר אכפתיות כלפי רכושם של התובעים;

ד. הטרידו שלא כדין ובחריגה מסמכותם את התובע 2, תקפוהו, השפילו אותו ושללו את חירותו, הכל מתוך זלזול ו/או קלות דעת ו/או אי אכפתיות ו/או חוסר זהירות ו/או זדון.

מיטרד ליחיד והשגת גבול

23. בנוסף או לחילופין יטענו התובעים, כי החיילים ביצעו כלפיהם את העוולה של מיטרד ליחיד על פי סעיף 44(א) לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], התשכ"ח-1968 [להלן-"הפקודה"], בכך שבהתנהגותם, כשנכנסו לביתם של התובעים וכשניסו להכנס אליו, הם הפריעו הפרעה של ממש לתובעים בשימושם הסביר בביתם ו/או בהנאתם הסבירה מביתם וגרמו להם נזקים.

24. בנוסף או לחילופין יטענו התובעים, שהחיילים ביצעו כלפיהם עוולות של השגת גבול במקרקעין על פי סעיף 29 לפקודה, בכך שנכנסו שלא כדין לביתם של התובעים וגרמו נזק ממוני לביתם.

פגיעה בפרטיות

25. בנוסף או לחילופין יטענו התובעים שהחיילים ביצעו כלפיהם עוולות של פגיעה בפרטיות, על פי סעיף 4 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א - 1981, בכך שגרמו לתובעים הטרדה ממשית ומתמשכת, ללא סמכות על פי דין.

תקיפה

26. בנוסף או לחילופין יטענו התובעים, שהחיילים ביצעו בהם עוולות של תקיפה על פי סעיף 23 לפקודה, בכך שאיימו על התובעת 1 ועל התובע 2

בשימוש בכוח נגד גופם, וכן בכך שנגעו בתובע 2, דחפוהו ותפסוהו, הכל במתכוון, ללא הסכמת התובעים וללא סמכות בדין.

כליאת שווא

27. בנוסף או לחילופין יטענו התובעים, כי החיילים ביצעו בתובע 2 עוולות של כליאת שווא על פי סעיף 26 לפקודה, כאשר הם נטלו ממנו את תעודת הזהות שלו, עצרוהו למעשה ואילצו אותו לבצע עבודות בכפייה, תוך שלילה מוחלטת ושלא כדין של חירותו.

הפרת חובה חקוקה

28. בנוסף או לחילופין יטענו התובעים, כי החיילים ביצעו כלפיהם עוולות של הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודה, המתבטאות בין היתר במעשים ו/או במחדלים אלה:

א. בכך שחדרו לביתם של התובעים בנסיבות המתוארות בכתב התביעה, לא קיימו החיילים את הוראות הסעיפים 6, 24 ו-25 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, אשר מחייבות אותם להימנע מכניסה לבית פרטי בתוך ישראל לצורך חיפוש או מעצר, פרט למקרים נדירים ומוגבלים היטב. הוראות אלו נועדו להגן על כל תושבי ישראל בפני חדירה לרשות היחיד על ידי גורמים לא מוסמכים ולמנוע פגיעה בזכותם לפרטיות.

ב. החיילים לא קיימו את הוראת סעיף 376א לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בכך שהם עיכבו תחת ידם את תעודת הזהות של התובע 2. עבירה זו נועדה להגן על זכותם וחובתם של תושבי מדינת ישראל לשאת תעודת זהות ולמנוע פגיעה בחירותם.

ג. החיילים לא קיימו את הוראת סעיף 428 לחוק העונשין, בכך שהם איימו על התובעים 1 ו-2 בפגיעה בהם, אם לא תכניס אותם התובעת 1 לביתה, ואם לא יבצע התובע 2 עבודות כפייה עבורם. הוראה זו נועדה להגן על חירותו של כל אדם בישראל ועל כבודו ולמנוע ממנו סחיטה באיומים.

אחריות הנתבעת

29. התובעים יטענו, כי הנתבעת נושאת באחריות שילוחית למעשי החיילים ולמחדליהם המפורטים לעיל, בהיות חיילי צה"ל שלוחיה ו/או עובדיה של הנתבעת ו/או פועלים מטעמה.

30. בנוסף או לחילופין יטענו התובעים, כי הנתבעת אחראית באופן ישיר לעוולות שביצעו החיילים, המפורטות לעיל, כי היא הרשתה אותן ו/או הנחתה את החיילים לבצע אותן ו/או אישרה אותן בדיעבד כמובהר בסעיפים 14 ו-21 לעיל.

31. בנוסף או לחילופין יטענו התובעים, כי הנתבעת אחראית לנזקים שנגרמו לתובעים בגין רשלנותה, המתבטאת בין היתר במעשים ו/או במחדלים הבאים:

א. הנתבעת הנחתה את החיילים לפעול בהתאם לדין החל באזור הגדה המערבית ולסמכויות המוקנות לחיילים באותו אזור, ו/או לא נקטה באמצעים סבירים להבהיר לחיילים ולהנחותם שבפעולותיהם בתוך תחומי ירושלים עליהם לפעול בהתאם לדיני מדינת ישראל, וזאת מתוך חוסר זהירות ו/או חוסר אכפתיות כלפי זכויותיהם של תושבי ירושלים הערבים;

ב. הנתבעת לא נקטה באמצעים סבירים על מנת לפקח על פעולותיהם של החיילים המוצבים במחנה סמירמיס והפועלים בתוך שטחי מדינת ישראל, וזאת מתוך חוסר זהירות ו/או חוסר אכפתיות כלפי זכויותיהם וביטחונם האישי של תושבי ירושלים הערבים;

ג. הנתבעת לא הפעילה רשויות יעילות לצורך חקירת תלונות של תושבי ירושלים, בדבר התנהגות בלתי חוקית של חיילים, ולא דאגה לאמצעים סבירים לצורך אכיפת החוק והשמעת כלפי חייליה הפועלים בתחומי ירושלים, וזאת מתוך חוסר זהירות ו/או חוסר אכפתיות ו/או בזדון. כתוצאה מכך יכלו חיילים מסויימים להתנהג ללא מרות הדין ולפגוע בתובעים ובאחרים במצבם.

נזקי התובעים

32. עובר לאירועים נשוא כתב התביעה היו התובעים 3 ו-4 ילדים בריאים בנפשם ושלווים בהתנהגותם. כתוצאה מן האירועים נגרמו להם חרדה, סבל, זעזוע ועגמת נפש חריפים בשל גילם הרך, אשר השפיעו וממשיכים להשפיע לרעה עליהם, על הנאתם מילדותם, על ביטחונם העצמי וביטחונם בהוריהם, על יחסם לסביבה ולזולת ועל התנהגותם.

33. לתובעת נגרמו פגיעה בפרטיותה ובכבודה, עגמת נפש ובושה.

34. לתובעים כולם נגרמה פגיעה בהנאתם מביתם ומהשימוש הרגיל בבית מגוריהם. פגיעה זו נמשכה זמן ניכר, כשנאלצה התובעת לעזוב את הבית מידי ערב עם ילדיה במשך תקופה העולה על תשעה חדשים.

35. לביתם של התובעים נגרמו נזקים פיסיים, כמתואר בסעיף 8 לכתב התביעה.

36. באירועים המתוארים בסעיפים 15 עד 19 לכתב התביעה סבל התובע 1 מהשפלה קשה, כאב, עגמת נפש ובושת פנים. כן נגרמו לו פגיעות בגופו, בכבודו ובחירותו.

37. נזקיהם של התובעים מסתכמים בסכומים כדלקמן:

נזקים מיוחדים

שבירת חלון, עקימת דלת, שבירת מנעול,
עקירת פעמון, חיתוך קווים

נזקים כלליים

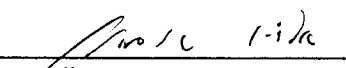
20,000 ש"ח	א. חרדה, עגמת נפש, סבל ואובדן הנאות חיים לתובע 3
20,000 ש"ח	ב. חרדה, עגמת נפש, סבל ואובדן הנאות חיים לתובע 4
5,000 ש"ח	ג. פגיעה בפרטיות ובכבוד, בושה ועגמת נפש לתובעת 1
10,000 ש"ח	ד. שלילת הנאה ושימוש בבית לתובעים 1-4
15,000 ש"ח	ה. כאב, סבל, עגמת נפש, בושה ופגיעות בגוף, בחירות ובכבוד לתובע 2
70,500 ש"ח	סה"כ נזקים מיוחדים וכלליים

38. כל הטענות הנטענות בכתב תביעה זה נטענות במצטבר או לחילופין או משלימות זו את זו, הכל לפי העניין, הקשר הדברים והדבקים. בכל מקום בכתב התביעה שבו מיוחס מעשה או מחדל לאדם, נטענת הטענה ביחס לנתבעת וכן כנגד עובדיה, נציגיה ושלוחיה, בהתאמה, והכל לפי הקשר הדברים.

39. לבית המשפט הנכבד הסמכות המקומית והעניינית לדון בתביעה.

40. אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד להזמין את הנתבעת לדין ולחייבה לשלם לתובעים את מלוא נזקיהם, כמפורט בסעיף 37 לעיל או לפי כל פירוט אחר, כפי שיימצא בית המשפט לנכון ולצודק בנסיבות העניין, וכן לחייב את הנתבעת בתשלום הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד כחוק והכל בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק עד התשלום המלא בפועל.

ירושלים, היום 2 לחודש פברואר 1997

אליהו אברם, עו"ד
ב"כ התובעים

(ת.ש. 2057/1368 מ"מ 17831)